

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 8'
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ . . . Φρ. Χρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Πᾶσα αἴτησις ἀπενθύνεται :
Διεύθυνσιν **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀθ ἡ ν α ς

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

γίνονται δεκταὶ ἀπὸ 15 τρέχοντος Σηβρίου 1897 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 1898· καὶ ὀφείλουν οἱ αἰτοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ νὰ ἀποστέλλωσι συνδρομὴν διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα μόνον.

Ἡ «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου» εἶνε τὸ μόνον Ἡπειρωτικὸν ὄργανον τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐξαετίας συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν Ἡπειρωτικῶν ζητημάτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπανταχοῦ διεσπαρμένων Ἡπειρωτῶν.

Ἐγγίξει ἡ ἡμέρα καθ' ἣν τὸ ἑλλη-
νικὸν ζήτημα, τὸ παραχθέν
ἐκ τοῦ πολέμου, θὰ λυθῇ. Ἀναμένεται ἀπὸ
ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἡ ἀναγγελία τῆς ἐκδό-
σεως τοῦ δανείου, ὅπως, σύμφωνα πρὸς τοὺς
ἄλλους τῆς ὀριστικῆς εἰρήνης καὶ τὰς ἀποφά-
σεις τῆς Εὐρώπης, ἀρχίσῃ ἡ ἐκκένωσις τῆς
Θεσσαλίας. Κατὰ τοὺς εἰδότας αὕτη δὲν θὰ
βραδύνῃ πολὺ, περὶ δὲ τὰ μέσα τοῦ ἐπιόν-
τος μηνὸς καὶ ὁ τελευταῖος τούρκος στρα-
τιώτης θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Θεσσαλίαν ἐπα-
νακάμπτων εἰς τὴν πατρίδα του· τὴν πιθανό-
τητα ταύτην ἐνισχύει καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς
Κυβερνήσεως διαταγὴ πρὸς τὸν στρατηγὸν
Βάσον ὅπως συγκεντρώσῃ τὰ στρατεύματα
εἰς τὴν γραμμὴν τῆς Δερβέν Φούρκας καὶ ἡ
ἐτοιμος εἰς πρώτην διαταγὴν νὰ καταλαμ-
βάνῃ τὰ ὑπὸ τῶν τούρκων ἐκκενούμενα μέρη
τῆς Θεσσαλίας. Οὕτω πάλιν ὁ ἑλληνικὸς
στρατός, ὁ ἀδόξως καὶ προτροπάδην ὑποχω-
ρήσας μέχρι Θερμοπυλῶν, εἴτε ἐνεκα λαθῶν
τῶν ἀρχηγῶν εἴτε ἐνεκα τοῦ πλήθους τῶν
τούρκων, ἐπανέρχεται πάλιν εἰς Θεσσαλίαν
ἵνα θρηνήσῃ ὑπὸ τὰ ἐρείπεια τῆς καταστρο-
φῆς ἣν φεύγων ἐπήνεγκεν. Εἶνε εὐτύχημα
μόνον ὅτι ἡ ἀτυχὴς χώρα ἡ πάσης ἄλλης
δοκιμασθεῖσα περιέρχεται πάλιν ὑπὸ τὴν ἑλ-
ληνικὴν κυριαρχίαν καὶ ἀνακτᾷ τὴν ἐλευθε-
ρίαν αὐτῆς. Ἀλλ' οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐπα-
νερχόμενοι εἰς τὰς πόλεις, κωμοπόλεις, καὶ
χωρία οὐδὲν ἄλλο εὐρίσκουσιν ἢ ἐρείπεια καὶ
ἐπὶ τῶν ἐρείπειων τούτων πρόκειται νὰ κα-
τασκηνώσωσιν· αἱ οἰκίαι τῶν κατεστράφη-
σαν, τὰ ζῶα καὶ τὰ ἄλλα ὑπάρχοντα διηρ-
πάγησαν. Τὸ Κράτος κατὰ τὸ ἐνὸν θὰ προ-
σπαθῇ βεβαίως νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν ἀτυ-
χίαν ταύτην ἀλλὰ ἡ πλήρης αὐτῆς θεραπεία
εἶνε πάντοτε ἀνέφικτος.

Ἐνθὺ δὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐκκενώσεως πε-
ρατοῦται, ὡσαύτως καὶ τὸ Κρητικὸν ζήτημα
εἶνε λελυμένον, καθότι ἅπασαι αἱ Δυνάμεις
ἀποφάσισαν, μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Θεσ-
σαλίας, νὰ ἐγκαταστήσωσιν ἡγεμόνα τῆς
ἐπὶ τόσα ἔτη ταλαιπωρουμένης νήσου, ἡ εἰ-
ρήνη δὲν φαίνεται ἐξησφαλισμένη· εἰς τὸν
πολιτικὸν ὀρίζοντα ἐπισωρεῦνται νέφη καὶ
προμηνύονται φοβεραὶ καταιγίδες καὶ κατα-
στροφαί. Δὲν ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὸν ἐνδεχό-
μενον πόλεμον μετὰ τὴν Ἀμερικῆς καὶ Ἰα-
πωνίας, ὃν ὡς ἀναπόφευκτον μᾶς ἀναγγέ-
λουν τὰ τηλεγραφικὰ πρακτορεῖα, οὔτε διὰ
τὸν πόλεμον τῆς Ἰαπωνίας ὅπως παρακω-
λύσῃ πᾶσαν πρόοδον καὶ προέλασιν τῆς

Ρωσσίας εἰς τὴν Σινικὴν αὐτοκρατορίαν· αἰ-
αδήποτε μεταβολὴ καὶ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ εἶνε
δι' ἡμᾶς ἀδιάφορον. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα
νὰ εἰμεθα ἀδιάφοροι καὶ ἀπέναντι τῆς συρ-
ράξεως ἣτις ἀπειλεῖται μετὰ τὴν Βουλγαρίας
καὶ Τουρκίας καὶ ἀπέναντι τῶν πολεμικῶν
παρασκευῶν Σερβίας καὶ Μαυροβουνίου.

Ἐὰν νικήσωσιν Βούλγαροι τί θὰ γίνῃ ;
Εἶνε ζήτημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπασχολῇ
πάντα Ἕλληνα.

Ἡμεῖς ἀτυχῶς συντετριμμένοι ἐκ τῶν ἀ-
τυχῶν τοῦ πολέμου οὐδὲν δυνάμεθα νὰ
πράξωμεν. Διὰ τοῦτο ἡ μόνη εὐχὴ ἣν ἐκ-
φέρομεν εἶνε νὰ ματαιωθῇ πᾶσα ἐπὶ τοῦ
παρόντος συμπλοκὴ εἰς τὰ βουλγαροτουρκικὰ
σύνορα, ἣτις θὰ ἀποβῇ πάντοτε ἐπὶ ζημίαν
τοῦ ἑλληνισμοῦ. Οἱ βούλγαροι θὰ κερδίσωσιν
ἐδαφος εἰς βάρος τῶν ἑλλήνων, ἐνθ' ἡδύνατο
πέρισυ συμπράξωσι μετ' αὐτῶν. Ἀφοῦ οἱ
Ἕλληνες ἐξήντησαν ἡθικῶς καὶ ὀλικῶς τοὺς
τούρκους προσέρχονται νῦν οἱ βούλγαροι νὰ
ἐκμεταλλευθῶσι τὴν ἐξάντησιν ταύτην. Τοῦτο
βεβαίως εἶνε μία μεγάλη ἐπιτηδεύ-
της. Πιστεύομεν ὅμως ὅτι αὕτη δὲν πηγάζει
ἀπὸ βουλγαρικὴν εὐφυίαν καὶ αὐτοπεποιθη-
σιν καὶ ἐλπίζομεν νὰ παρέλθῃ ὁ κίνδυνος
ἄνευ σοβαρῶν γεγονότων.

ΕΞ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ἡ κατάσταση καὶ αἱ διαδόσεις. — Αἱ μεταρρυθμίσεις.
— Ὁ βαλῆς καὶ αἱ ἐνέργειαι του. — Ὁ Κοκκό-
της ἀθῶος. — Αἱ ἀδικίαι τοῦ Σαπρῆ. — Ὁ Γιούζμα-
σης Κατσαναχωρίων. — Τὰ μονοθηρικά. — Τὸ
μπλὲ χρῶμα. — Παράδοσις ἐκκλησιῶν. — Ὁ ρῶσ-
σος πρόξενος.

Ὅπως τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα σὰς ἔγρα-
φον ἡ κατάσταση τῶν πνευμάτων ἐν Ἡπείρῳ
δὲν εἶνε πολὺ ἡσυχος, ἐνεκα τῶν πολλῶν διαδό-
σεων καὶ τῶν φημῶν αἰτινῶν καθ' ἑκάστην κυ-
κλοφοροῦν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ μία ἀναιρεῖ
τὴν ἄλλην. Σήμερον διαδίδεται ὅτι ἐγκατε-
στάθῃ ὀριστικῶς πλέον ὡς ἡγεμὼν τῆς Κρήτης
ὁ πρίγκηψ Γεώργιος, ἄλλοτε ὅτι ἡ Βουλγαρία
καὶ ἡ Τουρκία εὐρίσκονται εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ
πολέμου καὶ ἄλλοτε σωρεῖα ὅπως ἀνυποστάτων
διαδόσεων. Χριστιανοὶ καὶ Ὀθωμανοὶ δέχονται
τὰς διαδόσεις ταύτας καὶ μετ' εὐπιστίας καὶ
μετὰ δυσπιστίας. Οἱ μᾶλλον ἀνήσυχτοι εἶνε οἱ
ὀθωμανοί· διότι αὐτῶν μᾶλλον ἡ κατάσταση
εἶνε ἀβεβαία. Οἱ χριστιανοὶ ἐσυνείθισαν πλέον
νὰ ὑποφέρουν τὰς καταπιέσεις καὶ φορολογίας
καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐκνομα μέσα τὰ ὁποῖα μετα-
χειρίζονται τὰ κατώτερα ὄργανα τῆς ἐν Ἡ-
πείρῳ διοικήσεως· γνωρίζουν ὅτι δὲν εἶνε δυνα-
τόν, ὑφισταμένης ἐν Ἡπείρῳ τῆς τουρκικῆς
διοικήσεως, νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάσταση τῶν.
Ὡς ἐκ τούτου εἶνε εὐχαριστημένοι ἐὰν ἡ ἐπι-
κρατοῦσα νῦν ἐν Ἡπείρῳ ἀθλιότης καὶ κακο-
δαιμονία δὲν χειροτερεύσει. Ἀληθές ὅτι ὁ νέος
βαλῆς Ὁσμὴν πασᾶς πράττει πᾶν τὸ δυνατόν
ὅπως τηρήσῃ τὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν τοῦλάχισ-
τον ἐν Ἡπείρῳ, καὶ ὁμολογῶ ὅτι εἰς τὰς προ-
σπαθείας του ταύτας πολὺ ἐπέτυχεν· εἰς ὅλας
δὲ τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ ζητήματα πολὺ φαί-

νεται ἐνδοτικὸς καὶ ἐπιεικής· ἰδίως ἡ ἐπιείκεια
αὕτη ἐξεδηλώθη ἐν μέτρῳ καὶ πρὸς τοὺς μετα-
σχόντας τοῦ πολέμου· εἰς πλείστους τούτων
ἐσυγχώρησε τὴν ποινὴν. Ἀλλ' ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ
νὰ παρατηρήσω εἰς τὴν Δ. Ἐξοχότητα ὅτι
ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ συγχώρησις αὕτη εἶνε καθή-
κον τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει ἡ θέλησις τοῦ Σουλ-
τάνου ὅστις δι' ἱραδὲ παρέσχεν ἀμνηστειάν. Διὰ
τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ μετριάσῃ τῶν ζήλων τῶν
κατωτέρων ὀργάνων αὐτοῦ τὰ ὁποῖα περιερχόμενα
τὰ διάφορα χωρία ζητοῦν ἄλλοτε μὲν νὰ ἀνακα-
λύψωσι ἀντάρτας, ἄλλοτε δὲ ὅπλα, προβαίνουσι
δὲ εἰς τὰς τοιαύτας πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς κατοί-
κους ἐνοχλήσεις μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τοιοῦτοτρό-
πως θὰ ἐπαινεθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους αὐτοῦ.
Πολλοὶ τῶν ἀδίκως ἢ δικαίως συκοφαντουμέ-
νων κατοίκων ὁδηγούμενοι εἰς Ἰωάννινα ἀθωοῦν-
ται ἢ συγχωροῦνται ὑπὸ τοῦ ἀληθῶς δικαίου
βαλῆ Ὁσμὴν πασᾶ· ἀλλὰ ἕως ὅτου φθάσῃ ἡ
ἡμέρα τῆς ἀθώσεως καὶ συγχωρήσεως οἱ
ἀτυχεῖς οὗτοι ὑφίστανται πολλὰ βάσανα καὶ
δαπανῶσι πᾶν ὅ,τι κέκτηνται πρὸς θεραπείαν
τῶν κατωτέρων ὀργάνων.

Ἄξιον μνείας εἶνε ὡσαύτως ὅτι ὁ ἐν Σαλα-
χώρᾳ ἔμπορος Κοκότης, οὐτινος κατεστράφη
ἐν ἀπὸ τὰ καλλίτερα καὶ πλουσιώτερα κατα-
στήματα τῆς Σαλαχώρας ἐκ μέρους τοῦ ἑλλη-
νικοῦ στόλου, ἀφοῦ τόσους μῆνας περιεφέρετο ἐν
Κερκύρᾳ καὶ κατήντησεν αὐτὸς ὁ ἔμπορος νὰ κιν-
δυνεύῃ νὰ ἐξινοκομήσῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἀπε-
φάσισε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίον προτιμῶν
ἐκεῖ τοῦλάχιστον νὰ ὑποφέρῃ καὶ μετανοῶν δι'
ὅσα ἔπραξε νὰ ζητήσῃ συγνώμην. Μόλις τὸν
εἶδαν οἱ τούρκοι μία δύο καὶ φούντα στὴ φυλακὴ
καὶ στὰ Γιάννινα· ἤχθη λοιπὸν ἐνώπιον τοῦ
Ὁσμὴν πασᾶ καὶ ἠρωτήθη ὑπ' αὐτοῦ ἐὰν ἀλη-
θεύῃ ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς τὸν πόλεμον βοηθή-
σας τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν. Ὁ Κοκότης ὡμο-
λόγησεν εἰς τὸν Ὁσμὴν πασᾶ ὅτι ἀληθέστατον
εἶνε ὅτι ἐβοήθησεν τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν, ἀλλ'
ὅτι ὡς ἀμοιβὴν ἔλαβε τὴν καταστροφὴν τῆς
περιορίας του, ὅτι μετενόησε ἤδη διὰ τὴν
ἀνοησίαν του ταύτην καὶ ζητεῖ εὐσπλαγχνίαν ἐκ
μέρους Σουλτάνου. Ἀπέναντι τῆς εἰλικρινοῦς
ταύτης ὁμολογίας ἐδόθη πλήρης συγχώρησις εἰς
τὸν Κοκότην ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον.

Ἐσχάτως ἐκυκλοφόρησε μετ' ἐπιτάσεως φήμη
ὅτι ἡ Αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις πρόκειται νὰ
εἰσαγάγῃ μεταρρυθμίσεις ἐν Ἡπείρῳ. Ἐννοεῖται
ὅτι τὸ θρύλημα τοῦτο δὲν ἔκαμε καμμίαν ἐν-
τύπωσιν διότι καὶ ἐὰν γίνουσι καὶ ἐὰν δὲν γί-
νουν μεταρρυθμίσεις εἶνε τὸ ἴδιον. Ὁ χριστι-
ανικὸς πληθυσμὸς δὲν ἔχει τίποτε νὰ ὠφεληθῇ
ὅπως δὲν ὠφεληθῇ τίποτε καὶ ἀπὸ τὰς μεταρ-
ρυθμίσεως αἰτινῶν ἐφημερόθησαν ἀπὸ τὸ 1878
καὶ ἐντεύθεν. Ἐκεῖ ποῦ εἶνε ἕνας χριστιανὸς
ὑπάλληλος θὰ διορισθῇ ἕνας ἄλλος ἀκόμη, ἰχθὺς
ἄφρων καὶ μᾶλλον ἐπικίνδυνος καὶ ἀπὸ τοὺς
ὀθωμανοὺς ἀκόμη. Σήμερον ἔχομεν χριστιανούς
ἀζάδες, συνέπειαν τῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ
1878. Σὰς βεβαιῶ ὅτι εἶναι σὺν νὰ μὴ εἶναι.
Ὅ,τι ἀποφασίσῃ ὁ κατὴς ἡ καίμακαμης ἐκεῖνο
ἀποφασίζουν καὶ αὐτοί. Λαμβετε δὲ ὑπ' ὄψιν
ὅτι τὰς θέσεις ταύτας ἐπιδιώκουσι ἄνθρωποι οἱ-
τινες δὲν ἔχουν πῶς ἄλλως νὰ κερδίσουν τὸν
ἐπιούσιον αὐτῶν ἄρτον καὶ θὰ ἐννοήσῃτε ποῖαν
ὠφέλειαν δύνανται νὰ προσφέρωσι τοιοῦτοι ἀζά-
δες εἰς τοὺς ὁμογενεῖς τῶν· διότι ἐπὶ τέλους τὸν
τούρκον μπόρεῖ κανεὶς νὰ τὸν πείσῃ νὰ κάμῃ ἕνα

Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ

ΥΠΟ

Α. ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ

ΠΡΩΤΟΝ ΑΙΣΜΑ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. φύλλου)

ΔΛΗΣ

Ταχέρ, Ταχέρ, μοῦ θύμησες τὰ περασμένα χρόνια,
Τὸ δρόμο ποῦ περάσαμε, τὰ μνήματα, τὸ αἷμα,
Καὶ σὰν καὶ νὰ ξανάειωσθ, ἐχάρηκε ἡ καρδιά μου,
Ταχέρ, ἐσὺ μ' ἐγνώρισες· Δὲν ἤλθα ἐδῶ στὸν κόσμο,
Γιὰ ν' ἀγαπήσω τοῦ Θεοῦ τὸ πλάσμα, τὴν εἰκόνα.
"Ἄλλος Θεὸς μ' ἐγέννησε, μὴδ' ὤκε τὴν ψυχὴν του
Καὶ μοῦπε καὶ μὲ δίδαξε πῶς ἡ ζωὴ ἡ δική μου
Θὰ νᾶναι μαῦρος θάνατος καὶ κόλαση ἐδῶ κάτω.
Θυμοῦμαι ἀκόμη τὴ στιγμὴ, ποῦ ἡ μάνα μου μ' ἐπῆρε
Κρυφὰ κρυφ' ἀπ' τὰ ἀδέρφια μου τὸ βράδυ σ' ἓνα μέρος,
"Ὅπου ἦσαν μνήματα πολλὰ καὶ ἀσπρίζαν στὸ φεγγάρι.
"Ἀνάμεσά τους ἔστεκε σιωπηλὸ, μονάχο,
"Ἐνα ψηλὸ, θεόρατο καὶ μαῦρο κυπαρίσσι.
"Ἡ νύχτα ἦτον ἡσυχία, ἔλαμπε τὸ φεγγάρι,
Καὶ κάπου κάπου ἀκούετο τὸ βῆσιμον τοῦ λύκου.
"Μάνα μου, λέγω, κύτταξε τὰ γόνατά μου τρέμουν.
"Τί μ' ἔφερες ἐδῶ νὰ ἰδῶ, πᾶμε· φοβοῦμαι, μάνα".
Κ' ἐκείνη, ποῦ τὴν ἔτρεμεν ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ ἄδης,
"Ἄλῃ, μοῦ λέγει, μὴ φοβοῦ σὰν ἦται μὲ τὴ Χάμκω.
"Οἱ πεθαμένοι δὲν ξυπνοῦν· καὶ ἀνίσως καὶ τὸ μῆμα
"Ξεράσει ἀπὸ τὰ στήθη του κἀνέναν κολασμένον,
"Φθάνει νὰ ἰδῇ πῶς εἶμ' ἐδῶ, τὸ χνώττό μου νὰ νειώσῃ,
"Γίνεται στακτὴ καὶ καπνὸς καὶ οὐδ' ὀφθαλμοὶ πεθαίνει.
"Ἄλῃ, παιδί μου, μὴ φοβοῦ, μὴ σκιάζεσαι τοὺς τάφους.
"Τὰ κόκκαλα μέσα στὴ γῆ καὶ τᾶψυχο τὸ κρέας
"Δὲν εἶναι παρ' ὁ ἄνθρωπος στῆς μανὰς του τὴ μήτρα.
"Τὸ σάβανο εἶναι σπάργανο, τὸ ξύλινο κιβώρι
"Εἶναι κουνιὰ μικροῦ παιδιοῦ, ὅπου ποτὲ δὲν κλαίει.
"Χαρὰ σ' ἐκείνον, ποῦ μπορεῖ, ἄλλος Θεὸς πατέρας,
"Ἀντὶ νὰ φτεῦγῃ τὴ ζωὴ στῆς γυναικὸς τὰ σπλάχνα,
"Γιὰ νὰ γενῶνται ὀράκοντες καὶ φίδια καὶ λειοντάρια,
"Βαθεῖα νὰ σκάφτῃ μὲς 'ς τὴ γῆ καὶ νὰ καταβολιάζῃ
"Τὴ σάρκα τὴν ἀνθρώπινη, πῶσο κακὴ καὶ ἄν ἦναι,
"Θὰ δώσῃ ῥόδα γιὰ καρπούς λουλούδια καὶ χορτάρια.
"Παιδί μου, ἂν θέλῃς τὴν εὐχὴ τῆς μανὰς σου νὰ πάρῃς,
"Θυμῆσου νᾶσαι ἐσπλάχνος καὶ σὰν καλὸς πατέρας
"Στὰ δύστυχα τὰ τέκνά σου νὰ στρώῃς γιὰ κρεββάτι
"Τὸ χῶμα, ποῦναι ὀροσερό, καὶ νὰ τ' ἀποκοιμίζῃς.
"Ἄλῃ, παιδί μου, κύτταξε τὸ μαῦρο κυπαρίσσι,
"Κύτταξε καὶ τὰ μνήματα, ποῦ ἀσπρόβολοῦν τριγύρω.
"Βλέπεις ὁ ἴσκιος του περνᾷ σὰν ἄλλος ὠροδείχτης
"Ἐπάνω ἀπὸ τὰ μάρμαρα, λὲς καὶ μετρᾷ ταῖς ὥραις.
"Στὸν κόσμο τώρα ποῦ θὰ ἐμβῇς, νὰ γίνῃς κυπαρίσσι
"Καὶ νὰ μετρᾷς ταῖς ὥραις σου, τοὺς χρόνους, τὴ ζωὴ σου,
"Ἀπλόνοντας τὸν ἴσκιό σου στὰ μνήματα τὰ χρυὰ.
"Καὶ κύτταξε, γλυκὲ μου Ἄλῃ, ποτὲ μὴ λησμονήσῃς.
"Ἄν ἔλθῃ μέρα καὶ στιγμὴ, ποῦ ὁ μαῦρός σου ὠροδείχτης
"Δὲν εὕρῃ πλάκα νὰ σταθῇ τὴν ὥρα νὰ σοῦ δείξῃ,
"Θυμῆσου, Ἄλῃ, τὰ λόγια μου, ἡ μοῖρα θὰ σὲ πάρῃ.
"Ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σοῦ εἰπῶ. Ζώσου σπαθί, μαχαίρι.
"Καὶ τρέχα, ἀναίδη τὰ βουνά. Ἔχε σιμά σου πάντα
"Τὴ μητρικὴ μου τὴν εὐχὴ καὶ δὲ θὰ ν' ἀποστάσῃς".
Ταχέρ, ἐκείνη τὴ βραδιά ἐνίκησα τὸν κόσμο.
Κ' ἐσὺ τὸ ξεῦρες, φίλε μου, τὸ ξεῦρες, σύντροφέ μου,
"Ἄν ἐλησμονήσῃ ποτὲ τῆς μανὰς μου τὰ λόγια.
Τώρα γιὰ πρώτη μου φορὰ αἰσθάνομαι ἓνα πάθος,
Μιὰ διψὰ ἀκατανόητη, Ταχέρ, μιὰ τέτοια λαύρα,
Ποῦ ἂν ἤξευρα πῶς ἔφθανε γιὰ νὰ μοῦ τήνε σῶσῃ.
Τὸ αἷμα τῆς Ἀρβανιτιάς, τὸ αἷμα . . . τὸ δικόσου,
"Ὅλο μὲ μιὰς θὰ τῶπινα, Ταχέρ, νὰ ἡσυχάσω.
Τὸ μυστικὸ μου θὰ σοῦ εἰπῶ· ἀλλοῖμον σ' ἐσένα,
"Ἄν ἴσως καὶ ἀπ' τὰ χεῖλιά σου πέσῃ ποτὲ ἓνας λόγος.
Ταχέρ, Ταχέρ, στὸ πρόσωπο, Ταχέρ, μὴ μὲ κυττάζῃς.
Τὸ λύκο τὸν ἀνήμερο, τὸ τρομερὸ λειοντάρι,
Τὸν ἄγριο τὸν Ἀλῆπασα, τὸν κατατρώγει ἡ ζήλια.
"Ἡ ζήλια! τῶμολόγησα. σ' ἀνοίξα τὴν καρδιά μου.
Φέρε μου ἐδῶ τὸ δάχτυλό, μέτρησε τὴν πληγὴν μου.
"Ἀπόψε ὁ κόσμος νὰ χαθῇ, ὁ οὐρανὸς νὰ πέσῃ.
Ν' ἀνοίξῃ ἡ γῆ νὰ καταπιῇ καὶ ἐμέναν καὶ ἐσένα,

"Απόψε θέλω ἱατρικό! . . . Κἀνέναν δὲν ἔχω.
"Εσὺ λυπήσου με, Ταχέρ, ἐσὺ, πιστέ μου φίλε.

ΤΑΧΗΡ

Βιζήρη μου, Βιζήρη μου, ἄφες με νὰ φιλήσω
Τὸ δυνατὸ τὸ πόδι σου, τὴ γῆ, ποῦ σὲ βρασταίει.
Ζήλια σοῦ καίει τὴν καρδιά, ζήλια γλυκεῖα καὶ ἀγάπη!
Καὶ λὲς ὅτ' εἶσαι γέροντας! Καὶ λὲς ὅτι τὰ χρόνια
Σ' ἀσπρίσανε, σ' ἐγύρανε! Εὐλογημένη ἡ ὥρα
Ποῦ μ' ἀνοίξες τὰ στήθη σου καὶ μῶδειξες Βιζήρη,
Τἀνδρειωμένα σπλάχνα σου, ποῦ ἀκόμη λαχταρίζουν!
Ζήλια! τοῦ ἔρωτος πικρὸ, φαρμακερὸ στολίδι,
Σ' ἐσέ, Βιζήρη, θὰ γενῇ, αἷμα, ψυχὴ καὶ νειότη,
"Απόψε ὁ κόσμος νὰ χαθῇ, ὁ οὐρανὸς νὰ πέσῃ,
Ν' ἀνοίξῃ ἡ γῆ νὰ καταπιῇ καὶ ἐμέ καὶ τὰ παιδιὰ σου . . .

ΔΛΗΣ

Παιδιὰ μου; . . . Ποιὸ σ' ἐρώτησε; πῶς σου λήγαν στὴ μνήμη
"Εγώ, ποῦμαι πατέρας τους, ἐγὼ δὲν τὰ θυμοῦμαι,
Καὶ σὺ πῶς τὰ μελέτησες; Τόση μεγάλη ἀγάπη
Αἰσθάνεσαι γιὰ μένανε, ὅπου χωρὶς νὰ θέλῃς
Βλέπεις ἐμπρός σου τὸ Μουχτάρ καὶ τὸ Βελῆ, σὰν νᾶταν
Τοῦ δένδρου, ποῦ σ' ἐσκέπασε, Ταχήρη, τὰ κλωνάρια;
Καὶ στῶνόντάς τους ὤρμισες καὶ ἐφώναξες ν' ἀνοίξῃ
"Απόψε ἡ γῆ νὰ καταπιῇ καὶ σὲ καὶ τὰ παιδιὰ μου . . .
Ποιὸς ξεῖρε; . . . ἂν σ' ἐπρόσταζα . . . ἂν ἤξευρες πῶς τώρα
"Ὅλη ἡ ζωὴ μου κρέμεται στὰ χεῖριά . . . τὰ δικὰ σου.
Κι' ἂν σῶλεγα πῶς γιὰ νὰ ἰδῇς τὸν ἀδελφοπότηρό σου
Τὸ γέρο τὸ Βιζήρη σου, Ταχήρη, τὸν Ἀλῆ σου
Ν' ἀναστηθῇ νὰ ἱατρευθῇ μ' ἓνα ποτήρι αἷμα . . .

ΤΑΧΗΡ

"Ἐκοβα τὸ λαρύγγι μου, ἔσφαξα τὸ παιδί μου,
Γιὰ νὰ στὸ φέρω νὰ τὸ πιῇς, Βιζήρη μου, πατέρα.

ΔΛΗΣ

"Στὴν ἀγκαλιά μου ἔλα ἐδῶ· ἐσ' εἶσαι τὸ παιδί μου.
"Ἀκουσε τώρα τί θὰ εἰπῶ, μάθε ἀπὸ σὲ τί θέλω . . .
Καθὼς ἀνθίζ' ἡ μυγδαλιὰ μὲ τὰ πολλὰ τὰ χιόνια,
"Ἀνθίζε μὲς 'ς τὰ Γιάννινα καὶ ἡ Κυρὰ Φροσύνη.
Χρυσὴ ἀχτίδα φεγγαριοῦ στὰ σύγνεφα κρυμμένη
Μιὰ μέρα τὴν ἀπάντησα. Ἐδιάβηκε σιμά μου
Κ' ἰθάμβωσαν τὰ μάτια μου. Κρυφὴ ἀνατριχίλα
Μ' ἐσφαξε μὲς 'ς κόκκαλα. Τὸ ἄτι μου τὴν εἶδε,
"Ἐστύλωσε τὰ πόδια του, ἐτέντωσε τὸ μάτι
Κι' ἀπλόνει, ἀπλόνει τὸ λαιμὸ γιὰ νὰ τὴ χαιρετήσῃ.
"Ὀλόγυρά της ἔστεκαν σὰν ἄνθη, σὰν ἀστέρια,
Σὰν ταῖς ῥανίδαῖς τῆς ὁροσιᾶς 'ς τῆς κιτριᾶς τὸ φύλλο,
Κόραις πολλαῖς. Ἐπαίζανε καὶ ἐμάζοναν λουλούδια.
"Ἐσκιαχτήκανε τᾶλογο, σὰν ἄγρια περιστέρια
Ἐπείταξαν, ἐκρύφτηκαν μὲς 'ς τὸν δένδρων τὸν ἴσκιό.
Τὸ ἄτι μου ἐχλημήτισε, ἀστροπελέκι ἐχάθη.
Ἐπείρασε πολὺς καιρὸς καὶ πάντα στῶνέρό μου
Τὴν ἐβλεπα· τῆς ἀπλὸνα τὰ χεῖριά νὰ τὴν πιᾶσω
Καὶ μῶφρυγε σὰν τὸν ἀφρὸ στὰ δάχτυλα τοῦ ναύτη,
Ποῦ κινδυνεύει νὰ πνιγῇ πιστεύοντας πῶς σφίγγει
Τὴν ἄσπρη πέτρα τοῦ γιालοῦ, ποῦ θὰ τόνε γλυτώσῃ.
"Ἦλθε φωτιὰ καὶ πόλεμος· τὸ Σούλι φοβερίζει
Νὰ καταπιῇ τὰ Γιάννινα· τὰ κλέφτικα τὰ βόλια
Ἐσφρίζαν μὲς 'ς τὴν Ἀγρυφὰ τοῦ Πίνδου τὰ τουφέκια
Ἀστράφτουσε καὶ τὸν καπνὸ στὰ γένεια μου σκορποῦνε
Τὸ αἷμα, ἡ ἐκδίκηση, ὁ φόβος, ἡ ἐλπίδα
Μ' ἔκαμαν καὶ ἐλησμονήσα. Δὲν ἐβλεπα στὸν ὕπνο
Τὸ ὄνειρό μου τὸ γλυκὸ. Ἐχάθηκε ἡ Φροσύνη.
Ἦναι τρεῖς νύχταις ποῦ ἄγρυπνος τὴ βλέπω πάλ' ἐμπρός μου.
"Ἡ σπῆθα μου ἐγίνε φωτιὰ, μὲ καίει, μὲ φλογίζει.
Δὲν εἶμαι Ἀλῆς Ταπελενλῆς, δὲν εἶμαι υἱὸς τῆς Χάμκως,
Ἀνίσως στὸ κρεββάτι μου δὲν τὴν ἰδῶ νὰ πέσῃ.
Στὸν ὕπνο μου γιὰ τρεῖς φορὰς τὴν εἶδα τὴν Φροσύνη,
Θὰ ν' ἀληθεύῃ τῶνέρι καὶ ἀπόψε θ' ἀληθεύῃ.
"Ὁ πόλεμος ἡσύχασεν, ἔπαψε τὸ τουφέκι,
Ἐγύρισα στὰ Γιάννινα . . . τὸν ξεῖρε το Δεσπότη;
Κάποιος θὰ τοῦ μαρτύρησεν τὴ μυστικὴ μου ἀγάπη,
Κ' ἐκείνος τήνε πάντρεψεν. Ἀπίστεψε, τοῦ ἐφάνη
Μὲ τρεῖς εὐχαῖς ποῦ διάβασε, καὶ μὲ τὰ δύο στεφάνια,
Μὲ τὸν καπνὸ τοῦ θυμιατοῦ καὶ μὲ τὰ δαχτυλίδια
Πῶς ἀρπάξῃ ἀπ' τὰ νύχια μου τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ του.
Παπᾶ, μέσα στὰ Γιάννινα ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι
Παρ' ὁ Βιζήρης ὁ Ἀλῆς καὶ θὰ τὸ ἰδῇ μιὰ μέρα.
Τρεῖς χρόνοι τώρα ἐπέρασαν . . . καὶ ὁ Βάγιας ὁ Θανάσης
Ἦλθε καὶ μοῦπε μυστικὰ πῶς ἡ κυρὰ Φροσύνη
Παραίτησε τὸν ἀνδρα τῆς, τὰ δύο τῆς τὰ παιδιὰ καὶ
Καὶ . . . κάποιον ἄλλον ἀγαπᾷ . . . Ταχέρ, Ταχέρ, βοήθεια . . .

(ἀκολουθεῖ)